

1. Betrakta kapplöpningen mellan observatören A och ljuspulsen som diskuteras i kursboken på sid 60 och framåt. Rumtidsdiagrammet i figur 4.2 visar hur det hela uppfattas av någon som står still på kapplöpningsbanan. Rita istället ett rumtidsdiagram ur A 's perspektiv, alltså ett där A befinner sig i vila. Diagrammet ska innehålla
  - i. A 's världslinje
  - ii. Ljuspulsen
  - iii. Banan, med start- och mållinje
  - iv. Banans simultanslinjer
  - v. Banans klockor vid start och mål, vid några relevanta ögonblick

2. Varför kan man inte addera och subtrahera hastigheter som vanligt i relativitetsteori? Förklara i ord!

3. Observatör A svishar förbi med farten $0,99c$ och strax efter kommer observatör B i samma riktning med farten $0,90c$. Vad är den relativa farten mellan A och B (dvs. den fart varmed en av dem anser att den andra rör sig)?

4. Observatör A far åt vänster med farten $0,99c$ och observatör B far åt höger med samma fart. Vad är den relativa farten mellan dem?

5. Diagrammet till höger föreställer världslinjerna för tre observatörer A , B och C , samt några ljuslika streckade linjer.
  - (a) Hur kan man ur diagrammet se att den relativa farten mellan A och B måste vara lika stor som den relativa farten mellan B och C ? (Ledning: Hur skulle diagrammet se ut ur B 's perspektiv?)
  - (b) Använd ditt svar i (a) för att rita in en hel serie ytterligare observatörer D , E , F , ... som alla rör sig med samma fart bort från den föregående i serien. Om serien skulle göras oändligt lång, vilken fart skulle den sista observatören i serien röra sig med? (Du har just konstruerat ett *geometriskt* bevis för att man kan addera hur många hastigheter som helst i relativitetsteori utan att överskrida ljushastigheten!)

